

סרטים

עצם מעצמינו

המעמד הבינוני בארצות הברית אין לו, לפי הסרט עצם מעצמינו, דאגות מרובות. הרי כמה מן הברכים הגורמים לו טרדה כל-שהי בשטח החמרי? היכן להעמיד את מקלט הטלביזיה? איזו שמלה ללבוש בנשף? האם טוב עושה המיליונר של השכונה בקנותו לבתו היחידה קאדילאק מפואר? עם איזה בחור צריכה הבת השניה במשפחה (הגיל 17) להסב בנשף? אבל שאלה זו כבר חורגת מן המסגרת החמרית, נכנסת לתחום התי-כנות הנפשיות העמוקות הקורעות לגורים קטנים את לבבות גבורי הסרט. בין השאר כוללות תסככות אלו התאהבות תנוקית של בת השבע-עשרה בבחור של אחותה בת ה-שמונה-עשרה וקנאתה של האחרונה, תגלית מחרידה, שהבת הבכירה אינה אלא אסופית. כי, כפי שמתברר, היא אבא ואמא (דונאלד קוק וג'יין ווייט) אומללים מאד לפני שמונה-עשרה שנה, לכשנודע להם שאמא אינה מסוי-גלת להביא ולדות לעולם. הלכו לבית יתומים ומצאו שם תינוקת חמודה אחת, ללא אב, ואם שלא רצתה בה, אמצו אותה לבתם, קראו לה ג'ייל (אן בליית). ברם, אמא ואבא לא אמרו נואש וכעבור חודשים לא רבים הצליחו למרות נואות-השחור להביא בת לעולם, ג'יין (ג'יין אוואנס) ואפילו בת נוספת. כך חיו שנים רבות, מאושרים בקרב שלוש בנותיהם. ב-1918 תים היתה ג'ייל לבת שמונה-עשרה, תלמידה במחלקה העליונה בגימנסיה המקומית ומומ-חית גדולה לנשיקות עקב הרגול בלתי פוסק עם בחור צעיר בשם צ'אק (פארלי גרינג'ר). ג'יין הקטנה, שפשוט שכוחה! אף על פי שהיא רק בת שבע-עשרה, מנסה לגדול אותו מאחותה הגדולה ממנה. במריבת קנאה בין השתיים מגלה ג'יין לג'ייל שהיא אסופית. טרגדיה.

ג'ייל מבקשת לראות את אמא האמתית. זאת אפשר לסדר? אומרת האם החורגת ווייט בהבנה רבה, מרמזה את הטלפון, קובעת בפניה עם האם האמתית (אן דבוראק). אבל, מעשה שטנים, גברת דבוראק גשואה לאחד פועל לוגם בירה וגם רוח שאינו יודע שמץ דבר על המזומה של אשתו, ונוסף לכל הוא מין פרצוף שכזה שאין לגלות לו את הסוד, כיון שלא יבין, יקבל את הבשורה לא בסבר פנים יפות, אפשר במהלומות אגרוף, אבל האסון הגדול ביותר הוא שאמא דבוראק אינה גרה בחו"ל נאה ומסודרת ומאד בורגנית אלא בצרף עץ עלוב תחת גשר מסילת הבר-זל. למקום כזה, אל אנשים כאלה אין ג'ייל יכולה, כמובן, לשוב. היא נחפזת להתאושש, חוזרת אל ורועות אמא ואבא החורגים ואל צ'ק הטוב.

אימוץ תינוקות הוא חובן גפרות בארצות הברית ויש לשער שקיימות בעיות נפשיות וחברתיות מסביב לתופעה זו, אבל עצם מעצמינו מטפל בענין ברגשות שמטריחה אך לסחוט דמעות, נגנן על מיתרי הלב, לפאר את המעמד הבינוני, על חשבון מעמד הפוע-לים לים מאידך ומעמד העשירים מזה. אבל גם תמונה משכנעת של משפחה מן המעמד הבי-נוני לא הצליח הבמאי דוד מילר לתת, באש-מת התסריט של פ. יו. הרברט, החשוב לפי נוסחה בדוקה: כך וכך דמעות כנגד כך וכך בדיחות. התוצאה היא עגומה ביותר.

ברם, אף את השטות הגדולה ביותר יודעת הוליבוד להגיש בצרוף משחק משובח. מרביית השחקנים משחקים כאילו האמינו בכל היוצא מפיהם. ביחוד מצוינים דבוראק, אוואנס, קוק.

סינאוואלה

ימי הביניים משמו רקע למספר סרטים מצוינים, שאחד מהם, לפחות, שיחיו השטן, למרסל קארני, הוא אחת היצירות הגדולות של הקולנוע-הערפתי. גם סינאוואלה הוא מע-שה ידי במאי צרפתי, קריסטיאן ז'אק, גם הוא, כמו בשיחיו השטן, משתמש בראש של ימי הביניים, ואף על פי שאינו עשוי באותה עדינה המציינת את עבודתו של קארני, נהפוך לעתים הוא עמוס רומאנטיקה כבדה לעיי-פה — הוא אחד הסרטים המעניינים ביותר של השנה.

האגדה מספרת על סינאוואלה, בת צעופים יפהפיה, חמת מוג, שולפת סכינים, אימצת לב, על האציל ארלנד, המשתעמם בסירתו הגדולה. כאשר שני אלה נפגשים, הם נשאים בנוסח הצעופים, וארלנד נוטש את סירתו, הולך עם סינאוואלה. אבל אנשי השבט מפרי-דים בניניהם, ארלנד נלקח בחזרה אל הסירה והוא חולה אנוש. סינאוואלה בטוחה שהוא מת, אבל אינה חדלה מאהוב אותו. כאשר נולד לה בנו של האציל, בזים לה כל אנשי

השבט, מנדים אותה. כעבור עשר שנים נפ-גשים ארלנד וסינאוואלה שוב. זהו פגישתם האחרונה. הסרט, שצולם בשבדיה, הצליח, בראש ו-ב-ראשונה, לקלוט את אירת ימי הביניים. הטריות, התלבושות, המוסיקה, כל אלה מש-רים על הצוכה אוררה שאינה מצויה בקולנוע של הזמן האחרון. גם השחקנים, ובראשם ויוקה לינדפורס, בתפקיד סינאוואלה וכן קריס-טופר קנט, רומני ברנט, מארי אלן דאסטה, עולה בידם לגלם דמויות משכנעות, אחוות-אמונות טכלות, פחדים של תקופת האופל. השיח, יל פייר וורי, גם כן עולה בהרבה על הרגיל בסרטים. עלו, בידי קריסטיאן (כרמן) ז'אק לגלם במיוחד כמה תמונות ברוב כוח: מגפה פורצת בארצות הצפון והאגדה מספרת שמבשר אותה ילד אליגיני. והנה, בוקר אחד מופיע ילד, בנו של ארלנד וסינאוואלה, באחד הכפרים, הולך לתומו אל הארמון. הכל ממוח-רים להמלט מפניו, בכלי דעת לאן. פחות חזקה תמונת הסיום, הנמיטכת יתר על המידה, פוגמת במקצת בסרט יכה ורב רושם.

אחר הנשמה, אכזבה, ויוקה לינדפורס, בתו של סגן-אלוף בצבא השבדי שהוא גם סופר, היתה בת שבע עשרה, כאשר החליטה להיות שחקנית. היא נכנסה לבית הספר הדרתי מתי בשטוקהולם, ובכתיבת הסיום הראה על ידי במאי-סרטים שהציע לה תפקיד. הסו-יט לא היה מוצלח ביותר, אבל ויוקה נשאה מיד חן מלפני הקהל השבדי שראה בה מל-את מקום לאינגריד ברגמן. לאחר שהופיעה במספר סרטים שבדיים נוספים, ראו בהוליב-וד את סרטה בחדר ההמתנה של מלאך המות, החלו להציף אותו בהצעות הסרטה. לינד-פורס, שהיתה כבר כוכב מס' 1 במולדתה, נשואה לעורך דין ידוע ואם לשני ילדים, הססה ומן ממושך, לבסוף נכנעה לגשם המב-רקים שירד על ביתה. שהייתה בהוליבוד היתה אכזבה גדולה, אם לא ליוקה עצמה, הרי לאלה שיכלו להשוות את עבודתה בשבדיה עם סרטיה האמריקאיים הגרוועים. עתה נטשה את הוליבוד כמעט לחלוטין, הופיעה בעת האחרונה בסרטים אירופיים, בהם ארבעה בגי'פ.

שירת החלבן

בהוליבוד כמעט הכל מופק לפי מתכונת. יש סרטים "היסטוריים", יש "מוסיקליים צב-עוניים" המיועדים לקהל העולמי, סרטים יק-רים החייבים למשוך אליהם מיליוני צופים בכל העולם בכדי לכסות את הוצאות התפ-קה, יש "מוסיקליים זולים" בשחור-לבן, ללא אלפי משתתפים, קרודים מסובכים, תלבושות פאר. אלה הם סרטים הטובים לקהל האמרי-קאי הקרנתי; חברת יוניברסאל מתמחה בסוג זה של ששוע, ושירת החלבן הוא אחד מן הסידרה. אכן, הסרט עשוי לפי הטעם הפשוט ביותר והוא טוב להיות מוצג אי שם בכפר אמריקאי כתוספת לסרט העיקרי בתכנית.

דונאלד אוקונר הוא בנו של בעל מחלבה גדולה. כתוצאה משרות בצבא לקה אוקונר במקצת בשכלו והוא מקרקר כבדו מפעם

סינאוואלה: האם והבן אבא לא היה צועני

לפעם. לכן מונע ממנו אביו כל עבודה. דוד נאלד המסכן אינו רואה מוצא אלא ללכת אצל ידידו הטוב ג'ימי דוראנטי, חלבן במח-לבה יריבה, לקבל משרה באותו מקום. בע-בודתו כמחלק חלב נתקל דונאלד במשרות המנסקות אותו בחושבן שהוא החלבן הקודם, בפושעים ובעזרה חומת-עין ואדומת-שער, פיפר לורי. לאחר הרפתקאות, מהן מבדחות כלשהו, מסתיים הסרט באיחודן של שתי

ש"ש, גברת קאלאבאש ו" סרט כזה היה יכול להיות בלתי נסבל לחלוטין אלמלא אישיותו של ג'ימי דוראנטי, ללא ספק אחת הדמויות הקומיות המצוינות ביותר על הבד. ג'ימי אוהב להשתמש במלים ארוכות ומפוצצות, אותן הוא מסרס ללא כלימה. הוא מחפש תמיד את האשה אשר תאהב אותו — ללא הצלחה של ממש. את תכנית הרדיו השבועית שלו הוא מסיים: "שלום לכם, גברותי ורבותי" — ואחר בקול רחי אהבה דוראנטי — שלום גם לך, גברת קאלאבאש, באשר את שם. מיהי גברת קאלאבאש, אין

הישועה בדמות נערה "פס, פס, שמעי ילדה! אתן לך שתי לירי-טות אמ. אמ." אמר עמנואלו ריגאטי (לונדון), כשהוא נתון בכוננת לילה צהובה יחבוש מגבעת לגינה גלאסי הקטנה והזיל עצמו בכך לתוך מערבולת צרות שמסהימת בני-שוואו לאנגליקה (מיכאלי) ובעוד כמה יאר-רעות. כי באותו רגע הופיעה כרזיסקה גלאסי, אמה של גינה, המאשימה, כמיטב הדיסט-

סינאוואלה: ויוקה לינדפורס, אבא היה סגן-אלוף

ריה השלטת בחובו, את עמנואל הרוק בני-סיון פיתוי בתה, בת השתיים-עשרה. מיד מופיע בעלה וינציני, נפוח הכרס, שאר השכנים, מתחילים להכותו (במטאטא), ברי-צים בו (ברגליים), מוסרים אותו למשטרה.

אין איש מאמין לעמנואל, שגוא שכניו לבית המשותף (המפריע להם לומר, להלך על תקרתו בקבקים, ולהעירו בבוקר בני-גינת אשור), כי אכן רצה לתת שתי לירי-טות לגינה כדי שתקרא מסגר שיפתח את מעול הדלת שנסגרה עלידי רוח שובבה *). כאשר יצא מדירתו לרבע.

ברור הוא כי השופט, אפילו לא היה עד לסניגורותו החלשה של פרקליטו של עמ' נואלו, המסתפק בהופעה בגלימה שחורה, קפיצה תלת-פעמית ממקומו וחבישתו את כובעו, דן אותו לחמשה עשר חודשי מאסר, ובמיוחד אחר שומעו את עדותו של ג'ואני טורבי, הנשכע כי בא אותו בוקר לפ-רוט מאה לירטות (האמת: ללחת) מעמנואלו, שסבר בהסבירו כי הוא עצמו זקוק לכסף קטן וברור לושם מה.

פשוט מועצת דם. אולם לא איש בעמנואלו נואש. עוד לפני התברר ערעורו הוא מבקש דרך לויכוחי, שהרי, אחר הכל, למרות שלא עשה טובות לשום אדם, כיוון שגם שום אדם לא עשה לי טובות, גם לא עשיתי רע לשום אדם, והרי הוא צדיק שדינו עוות.

הישועה באה בדמות נערה שלא גרה בבית הוריה, אנגליקה (אלישבע מיכאלי), שניט-שה עלידי חבר, לו היא הרה (הוא נסע לפריס, להשתלם בצרפתית) ושסיפר לה כי הוא בן אב בית הדין לערעורים.

כאשר אנגליקה עומדת להטיל עצמה מעל לגשר אחד מצילה עמנואלו, המנהל דושיח על ערכי-החיים עם אחד הפסלים הניצבים על כרכוב הגשר. בהודע לו סיפור של אנג-ליקה הוא לוקחה תחת חסותו במטרת סחי-טה: הוא יאיים על אב בית הדין כי יפרסם את קלון בנו אם לא יכהו.

בסופה של פרשה, מתישירים כל העיקר-מים: גינה מביאה זר פרחים למי שהואשם כמפתח, השכנים חוגגים את רעותם בבית המשותף ובעיקר: עמנואלו שוב אינו חושש מרוח שובבה העלולה לסגור את דלתו בפי-ניו ולהשאירו בחוץ בכוננת לילה ובפניות לא ברורות לנערות צעירות, כי הוא יוכל ללצלל בפעמון ואשתו, אנגליקה, תפתח לו.

* רוח שובבה — המטאטא — ההצגה: זריזוב — הצייר: נבון — התפאורות: רו-זבלום — תלבושות: קדמיה — פאות: קו-אור — תאורה: תמר.

איש יודע, אף כי נוחש שזהו שמה הבדוי של אהבתו הגדולה של ג'ימי הקשיש (58), מטרר-ניתא מטופלת בילדים אי שם בעיר אמריקאית קטנה, כי ג'ימי בחייו דומה מאוד לג'ימי שחקן הקולנוע והרדיו: טוב לב, מתידד על נקלה, בעל הומור; בכל עת שהוא מגיע לגיוורוק, משתדלים עובדי המלון בו הוא מתגורר, הרגילים לראות אנשים מפורסמים וחשובים מגימי, לעבוד במחיצתו ככל האפשר, ולא בגלל דמי ההענקה שהוא נותן להם. ג'ימי מתלוצץ אתם, מעוה לעומתם את פניו בחיוך המפורסם, מתנה אהבים עם המשרתות, מש-תמש באותן הלצות שפרסמו אותו על הבד.

האשה שגורלה נחרץ

הוליבוד עשתה, יש לציין, מעשה נועז ביו-תר בהסריטה את האשה שגורלה נחרץ. היא נגעה, זו הפעם הראשונה בנושא מסוכן ביו-תר. הסרט הוא אודות אשה (מרגאט סאלאבן) שרופאה מודיע לה שהיא חלתה בסרטו ועו-דת למות תוך עשרה חודשים.

הברירה בנושא כזה היא פשוטה: סרט רציני, המנסה לעמוד על אחת הבעיות הכ-אובות והחשובות בחיי האדם, אי כרט רג-יני זול המנצל את הבעיה לסחיטת דמעות. כרגיל, עומדת הוליבוד בתוך, והכרט עולה ויורד חליפות בין האפשרות הראשונה לש-ניה. כמה קטעים בו הם רציניים. כמעט אנו-שיים, אחרים תיאטריים ושטחיים.

משנודע למרגאט סאלאבן דבר מחלתה, היא אינה מגלה אותו לבעלה (וונדל קורי) כדי שלא תפריע במהלך עבודתו כמהנדס, ואף לא לבתה (נטלי ווד). היא ממשכה בה-יים היום יומיים, כאילו אין המות מאיים עליה.

בינתיים, נוטה לבו של הבעל אל עזרתו יפת התואר (ויקה לינדפורס) ואשתו מחלי-טה להתאבד, ניצלת ברגע האחרון הודות למקרה העיוור, מקבלת את הבטחת בעלה שהוא יחיה את העלמה הראשונה ולא את השבדית היפה. כאן מטיל הסרט על גבורתו להקריב את הקרבן האחרון, למנוע את הת-רחוקה המוחלטת של ויוקה, שתשמש, בלי ספק, אשה לבעל ואם לילדתה של מארגארט.

בקצרה

שערורייה בדה ראשון. אודות עתונאי רוף שערוריית ואשה עשירה. מדוריה חודשה של אהבה בדה הראשון, אחד מסרטי הרא-שונים של טיירן פאוור. רחוק מלהיות טוב כמותו. מחוץ לפאוור, ג'ין טירני, בתפקיד שמלאה לשעבר לורטה יאנג.

סערה על אפיה. סרטו הישן (1928) והמפורסם של פודובקין אודות סילוקם של פולשים אנגלים ממונגוליה.